

**URZĄD
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH**

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn.07.11.2000r.

RKT- 561-s-03/00/MF

Decyzja Nr RKT-32/2000

Na podstawie art. 104 K.p.a. i art. 8 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999r. Nr 52, poz. 547 ze zmian. Dz.U. z 2000r. Nr 31, poz.381), po rozpatrzeniu sprawy wszczętej na wniosek Górniczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Ziemowit” ul. Pokoju 16, 43-143 Łędziny, przeciwko Rejonowemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji w Tychach ul. Sadowa 4, 43-100 Tychy, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakazuje Rejonowemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji w Tychach zaniechanie stosowania praktyki monopolistycznej polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku poprzez narzucanie uciążliwych warunków umowy o dostawę wody w ten sposób, że Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa „Ziemowit” obciążana jest kosztami wody dostarczanej innym odbiorcom oraz, że rozliczana jest w oparciu o odczyt wodomierza umieszczonego na granicy sieci wodociągowej należącej do RPWiK i NSW S.A. KWK „Ziemowit”, co przynosi przedsiębiorcy narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści.

Uzasadnienie

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach wpłynął wniosek Górniczej Spółdzielni Mieszkaniowej „ZIEMOWIT” w Łędzinach (zwana dalej Spółdzielnią) o wszczęcie postępowania administracyjnego przeciwko Rejonowemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji w Tychach (zwanego dalej Dostawcą). Z informacji zawartych we wniosku o wszczęcie postępowania administracyjnego przedstawionych przez Spółdzielnię wynika (Karty nr 1 i 2), że jest ona właścicielem 5 budynków położonych na osiedlu „Centrum I” w Łędzinach przy ul. Łędzińskiej. Spółdzielnia do 1994r. administrowała również trzema pozostałymi budynkami na tym osiedlu i wtedy też zawarła umowę o dostawę wody z Dostawcą. Rozliczenia za dostarczoną wodę odbywały się na podstawie odczytów wodomierza znajdującego się w studni wodomierzowej poza obrębem osiedla. Spółdzielnia nie jest właścicielem sieci wodociągowej na osiedlu „Centrum I” w Łędzinach. Właścicielem tym jest Nadwiślańska Spółka Węglowa S.A. Kopalnia Węgla Kamiennego „Ziemowit”. Spółdzielnia od wielu lat składa do Dostawcy wnioski o dokonanie zmiany łączącej ich umowy o dostawę wody w ten sposób, aby umową nie obejmować budynków, które nie stanowią własności Spółdzielni, a odczytów ilości zużytej wody dokonywać w oparciu o odczyt wodomierzy znajdujących się na przyłączy każdego budynku. Dostawca odmawia zmiany umowy twierdząc, że nie jest właścicielem sieci osiedlowej i, że obecny system rozliczeń jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Ewentualna zmiana umowy możliwa byłaby wówczas, gdyby Dostawca przejął sieć wodociągową na swoją własność. Przejęcie to uzależnia jednak od wymiany sieci na rury PE. Zdaniem Spółdzielni żądanie opłat za zużycie wody w budynkach, których Spółdzielnia nie jest właścicielem, jest ze strony Dostawcy zajmującego pozycję monopolistyczną na rynku narzucaniem uciążliwych warunków umowy, przynoszących Dostawcy nieuzasadnione korzyści kosztem Spółdzielni.

W toku postępowania administracyjnego Spółdzielnia poinformowała, że straty wody na sieci wodociągowej na osiedlu „Centrum I” pokrywa NSW S.A. KWK „Ziemowit” na zasadzie kompensat wzajemnych należności. Wysokość strat określona jest w fakturze wystawianej przez Spółdzielnię na rzecz kopalni (Karty nr 31 i 69). Ponadto Spółdzielnia stwierdziła, że w związku z faktem, iż zmuszana jest do ponoszenia kosztów związanych z obsługą księgową rozliczenia wody dostarczanej do wszystkich budynków na osiedlu „Centrum I”, zobowiązana jest do wystawiania faktur VAT na rzecz ZU-H „HONORATA” Sp. z o.o. i NSW S.A. KWK „Ziemowit”, jako sprzedawca wody. Stwarza to dla niej daleko idące komplikacje, a w szczególności konieczność rozliczania podatku VAT. Spółdzielnia, która prowadzi działalność w zakresie gospodarki zasobami mieszkaniowymi jest ustawowo zwolniona z rozliczania podatku VAT naliczonego z należnym. Kosztami Spółdzielni są bowiem kwoty brutto. Z chwilą wystawiania faktur VAT na rzecz ZU-H „HONORATA” Sp. z o.o. i NSW S.A. KWK „Ziemowit” po stronie Spółdzielni powstaje obowiązek rozliczenia podatku VAT w części dotyczącej wystawionych faktur. Zdaniem Spółdzielni nie ma żadnych podstaw do tego, by ponosiła ona ryzyko związane z niewłaściwym rozliczeniem podatku VAT, w sytuacji, gdy sprawa dotyczy innych odbiorców wody. Jest to więc dla niej dodatkowa uciążliwość wynikająca z narzucenia przez Dostawcę warunków umowy o dostawę wody (Karty nr 78-79).

W związku z wnioskiem Spółdzielni organ antymonopolowy wszczął postępowanie administracyjne przeciwko Dostawcy w sprawie nakazania zaniechania stosowania praktyki monopolistycznej polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku poprzez narzucanie uciążliwych warunków umowy o dostawę wody w ten sposób, że:

- Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa „ZIEMOWIT” obciążana jest kosztami wody dostarczanej innym odbiorcom,
- Spółdzielnia rozliczana jest w oparciu o odczyt wodomierza umieszczonego na granicy sieci wodociągowej należącej do RPWiK i KWK „Ziemowit”

co może stanowić naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Karty nr 53-55 i 61-64).

W oparciu o § 2 ust. 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1999r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 7, poz. 55) postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte i było prowadzone przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz w toku tego postępowania Dostawca przesłał następujące wyjaśnienia (Karty nr 56-59 i 71-72).

Dostawca w piśmie skierowanym do Spółdzielni wyraził gotowość przejęcia sieci wodociągowej na osiedlu „Centrum I” przedstawiając swoje warunki podyktowane interesem ekonomicznym przedsiębiorstwa. Uważa on, że nie może ponosić nieuzasadnionych strat finansowych, które wyniknęłyby z przejęcia awaryjnej, zamortyzowanej sieci osiedlowej. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1996r. w sprawie urządzeń zaopatrzenia w wodę i urządzeń kanalizacyjnych oraz zasad ustalania opłat za wodę i wprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 151, poz. 716 z późn. zm.) Dostawca eksploatuje sieć wodociągową wraz z zaworem za wodomierzem głównym na przyłączy lub miejscem przeznaczonym na jego umieszczenie. W przypadku osiedla „Centrum I” punktem granicznym jest zawór za wodomierzem głównym umieszczonym w studni wodomierzowej przy ul. Lędzińskiej. Stąd też wnioski Spółdzielni o to, aby umową o dostawę wody nie obejmować budynków, które nie są własnością Spółdzielni i by ilość zużytej wody ustalać w oparciu o odczyt wodomierzy znajdujących się na przyłączy do każdego budynku nie są uzasadnione.

Ponadto Dostawca stwierdził, że administrator pozostałych budynków na osiedlu „Centrum I” nie zwrócił się do niego o zawarcie umowy o dostawę wody. Dostawca nie będzie czynił

przeszkód w zawarciu umowy o dostawę wody do w/w budynków po zaistnieniu technicznych możliwości rozdziału. Dostawca przyznał, że z tytułu rozliczeń pomiędzy Spółdzielnią, a ZU-H „HONORATA” Sp. z o.o. i NSW S.A. KWK „Ziemowit” powstają dodatkowe koszty. Jego zdaniem koszty te powinny obciążać odbiorcę – podział tych kosztów jest sprawą do uregulowania w drodze umowy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Komplikacje po stronie Spółdzielni wynikające z obowiązku rozliczania podatku VAT są trudnościami wyłącznie natury technicznej, a nie merytorycznej (Karty nr 82-83).

Na podstawie zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego organ antymonopolowy ustalił następujący stan faktyczny.

Na osiedlu „Centrum I” w Łędzinach zlokalizowanych jest 8 budynków. Pięcioma budynkami (oznaczonymi w cyklu inwestycyjnym numerami 4,5,6,11,12) administruje Spółdzielnia. Pozostałymi trzema budynkami (oznaczonymi w cyklu inwestycyjnym numerami 1,2,3) administruje Zakład Usługowo – Handlowy „HONORATA” Sp. z o.o. w Łędzinach. Do 1994r. wszystkimi w/w budynkami administrowała Spółdzielnia. Wówczas też została zawarta pomiędzy Spółdzielnią i poprzednikiem prawnym Dostawcy umowa nr 8530 z dnia 16.05.1991r. o dostawę wody i odprowadzanie ścieków (Karta nr 3).

W pkt 1 umowy stwierdzono, że Spółdzielnia jest właścicielem nieruchomości na os. „Centrum I” o nr 1,2,3,4,5,6,11,12 przy ul. Łędzińskiej w Łędzinach. W pkt 3 określono, że ilość pobieranej wody ustala się na podstawie wskazań wodomierza. W pkt 15 dodano, że wszelkie zmiany będą korygowane od daty poinformowania Dostawcy wody. Począwszy od 1996r. Spółdzielnia wielokrotnie zwracała się do Dostawcy o zmianę łączącej ich umowy o dostawę wody, przede wszystkim w ten sposób, aby Spółdzielnia nie była obciążona kosztami wody dostarczonej do budynków nr 1,2,3 na osiedlu Centrum I w Łędzinach (Karty nr 12, 17, 22, 25).

Pismem z dnia 14.04.2000r. Spółdzielnia ponownie zwróciła się do Dostawcy o zmianę umowy wskazując konkretne jej postanowienia, które powinny ulec zmianie. W odpowiedzi na pismo Spółdzielni Dostawca przesłał projekt nowej umowy o dostawę wody uwzględniając większość propozycji zmian. Odmówił jednak uwzględnienia w treści nowej umowy podstawowej zmiany polegającej na tym, że Spółdzielnia obciążana byłaby wyłącznie kosztami wody dostarczonej do budynków, którymi administruje, natomiast nie byłaby zobowiązana do zapłaty za wodę dostarczaną do budynków administrowanych przez ZU-H „HONORATA” Sp. z o.o. (Karta nr 24).

Obecnie rozliczenia za wodę dostarczaną do budynków zlokalizowanych na osiedlu „Centrum I” w Łędzinach odbywają się w ten sposób, że Dostawca wystawia fakturę na rzecz Spółdzielni za całość wody, która została dostarczona do wszystkich budynków na w/w osiedlu, na podstawie odczytu wodomierza znajdującego się w studni wodomierzowej na granicy sieci należących do Dostawcy i NSW S.A. KWK „Ziemowit”. W związku z wystawioną fakturą Spółdzielnia wnosi na rzecz Dostawcy całą należność za wodę dostarczoną na rzecz mieszkańców osiedla (Karty nr 32-38). Następnie na podstawie odczytu wskazań wodomierzy zamontowanych na przyłączach do poszczególnych budynków zlokalizowanych na osiedlu „Centrum I”, Spółdzielnia ustala ile wody zużyli mieszkańcy budynków przez nią administrowanych oraz ile wody zużyli mieszkańcy budynków administrowanych przez ZU-H „HONORATA” Sp. z o.o. W oparciu o powyższe dane Spółdzielnia wystawia faktury na rzecz ZU-H „HONORATA” za wodę dostarczoną do budynków administrowanych przez tą spółkę (Karty nr 45-51).

Z porównania sumy odczytów wodomierzy zlokalizowanych na przyłączach do poszczególnych budynków, z odczytem wodomierza głównego zamontowanego na granicy sieci Dostawcy i NSW S.A. KWK „Ziemowit” wynika, że wartości te znacznie się różnią, co nasuwa wniosek, że na sieci osiedlowej występują znaczne ubytki wody. Kosztami tych ubytków obciążany jest właściciel sieci, czyli NSW S.A. KWK „Ziemowit” na podstawie odrębnych faktur wystawianych przez Spółdzielnię (Karty nr 39-44). Należy zwrócić uwagę

na fakt, że koszty tych ubytków pierwotnie pokrywa Spółdzielnia uiszczając całość należności za wodę na rzecz Dostawcy.

Eksploatacją i utrzymaniem sieci osiedlowej zajmuje się NSW S.A. KWK „Ziemowit”. Zarówno Dostawca, jak i administratorzy budynków zlokalizowanych na osiedlu „Centrum I” w Łędzinach nie uiszczają na rzecz właściciela sieci żadnych należności z tytułu korzystania z niej. Z informacji uzyskanych w toku postępowania wynika, że NSW S.A. KWK „Ziemowit” zwróciła się do Dostawcy o przejęcie sieci wodociągowej na osiedlu „Centrum I”. Efektem wniosków kopalni było zobowiązanie się stron do zgromadzenia niezbędnych materiałów i dokumentów, które pozwolą na podjęcie ostatecznych decyzji w przedmiotowym zakresie.

Jak już wcześniej wspomniano, Spółdzielnia nie jest właścicielem sieci wodociągowej zlokalizowanej za zaworem głównym, nie jest również jej eksploatatorem (administratorem). Art. 103 ustawy z 24 października 1974r. Prawo wodne (Dz.U. Nr 38, poz. 230 z późn. zm.) mówi, że utrzymanie i eksploatacja urządzeń zaopatrzenia w wodę i urządzeń kanalizacyjnych należy do właścicieli tych urządzeń. Jednocześnie § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 18 października 1996r. w sprawie urządzeń zaopatrzenia w wodę i urządzeń kanalizacyjnych oraz zasad ustalania opłat za wodę i wprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 151, poz. 716 z późn. zm.), będącego rozporządzeniem wykonawczym do Prawa wodnego, stanowi, że utrzymanie i eksploatacja studni publicznych i urządzeń wodociągowych wraz z zaworem za wodomierzem głównym na przyłączy lub miejscem przeznaczonym na jego umieszczenie, określonym w warunkach technicznych przyłączenia obiektu do tych urządzeń (...) należy do właścicieli tych urządzeń. Natomiast § 4.2 stanowi, że opłatę za wodę pobieraną z urządzeń zaopatrzenia w wodę i za ścieki wprowadzane do urządzeń kanalizacyjnych pobiera zakład eksploatujący te urządzenia. Z postanowień tych przepisów prawnych wynika, że Spółdzielnia, która nie będąc ani właścicielem, ani też eksploatatorem sieci wodociągowej bezpodstawnie została obciążona obowiązkiem płatności za całość wody przepływającej wodomierzem głównym, a następnie zobowiązana do rekompensowania sobie powstałych z tego tytułu kosztów, za wodę dostarczoną wodociągiem nie będącym jej własnością, od innych podmiotów.

Organ antymonopolowy w oparciu o tak ustalony stan faktyczny, zważył co następuje:

Art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy antymonopolowej za praktykę monopolistyczną uznaje nadużywanie pozycji dominującej na rynku, w szczególności poprzez narzucanie uciążliwych warunków umowy przynoszących przedsiębiorcy narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści.

W niniejszym postępowaniu praktyka ta przejawia się w tym, że Dostawca wystawiając faktury za dostarczoną wodę na podstawie odczytu wskazań wodomierza zamontowanego na granicy sieci należących do niego i NSW S.A. KWK „Ziemowit”, obciąża Spółdzielnię kosztami wody dostarczanej innym podmiotom, jednocześnie zmuszając ją do rozliczania się we własnym zakresie z tymi podmiotami. Podstawowym warunkiem dla zaistnienia praktyki określonej w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy antymonopolowej jest, aby przedsiębiorca ją stosujący posiadał pozycję dominującą na rynku. Z ustaleń dokonanych przez organ antymonopolowy wynika, że Dostawca administrując sieciami wodociągowymi na terenie Łędzin, jest monopolistą naturalnym na rynku dostawy wody, co uzasadnione jest sieciowym charakterem tych urządzeń. Jednocześnie należy zauważyć, że Spółdzielnia nie posiada możliwości zawarcia z innym podmiotem umowy o dostawę wody i jest zmuszona korzystać z dostaw realizowanych przez Dostawcę.

Ponadto praktyka monopolistyczna polegająca na narzucaniu uciążliwych warunków umowy przynoszących narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści ma miejsce jedynie w razie łącznego spełnienia następujących przesłanek:

1. narzucanie warunków umowy kontrahentowi,
2. uciążliwy charakter warunków tej umowy,

3. osiągnięcie nieuzasadnionych korzyści przez przedsiębiorcę stosującego te praktyki.

Jeśli chodzi o narzucanie warunków umowy, to działanie to cechuje się jednostronnością i przymusem towarzyszącym jego wykonywaniu. Warunki umowy są narzucane dzięki zajmowaniu przez danego przedsiębiorcę pozycji monopolistycznej na rynku i wykorzystywanie jej dzięki posiadanej sile rynkowej. W związku z tym, że Dostawca wody zajmuje pozycję tzw. monopolisty naturalnego, prowadzi swoją działalność gospodarczą w takich warunkach w których odizolowany jest od potencjalnych konkurentów zarówno barierą kosztów niezbędnych dla uruchomienia działalności w danej dziedzinie, jak i też ustanowioną wcześniej strukturą organizacyjną lub technologiczną. Dlatego też Dostawca posiada niezbędny potencjał do narzucania swoim kontrahentom warunków umów. Jednocześnie zgodnie z orzecznictwem Sądu Antymonopolowego, o tym czy w konkretnej sytuacji treść umowy została kontrahentowi narzucona, czy też umowa była rezultatem negocjacji w ramach przysługującej stronom swobody kontraktowania (353¹ K.c.) decyduje ostatecznie treść umowy oraz okoliczności jej zawarcia. Należy założyć, że kontrahenci biorący udział w grze rynkowej, zachowują się racjonalnie. Zgodnie z tym założeniem, jeżeli podmiot dominujący na rynku nie byłby w stanie wynegocjować treści umowy, do zawarcia której doszło w warunkach dominacji rynkowej, umowę należy uznać jako ograniczającą samodzielność kontrahenta - jest mu ona jednocześnie narzucona. W konkretnych okolicznościach rozpatrywanej sprawy należy uznać, że Dostawca wykorzystując swoją monopolistyczną pozycję na rynku dostawy wody, narzucił Spółdzielni niekorzystne dla niej warunki umowy, polegające na tym, że zobowiązana została do regulowania należności za całość wody, która przepłynęła poprzez wodomierz główny rozdzielający sieci wodociągowe będące w eksploatacji Dostawcy oraz NSW S.A. KWK „Ziemowit”, a z której korzystają również inne niż Spółdzielnia podmioty. Spółdzielnia kilkakrotnie począwszy od 1996r. zwracała się do Dostawcy o zmianę łączącej ich umowy o dostawę wody w ten sposób, aby była obciążana jedynie kosztami wody dostarczanej do budynków, którymi administruje, z wyłączeniem kosztów wody zużytej przez mieszkańców budynków administrowanych przez ZU-H „HONORATA” Sp. z o.o. Jednakże Dostawca stale odmawiał wyrażenia zgody na wyeliminowanie z umowy z dnia 16.05.1991r. postanowień niekorzystnych dla Spółdzielni. Stąd można wnosić, że aktualna sytuacja w zakresie rozliczeń za dostarczaną wodę jest dla niego korzystna. Brak jest dowodów na to, by Dostawca podjął jakiegokolwiek działania w celu zmiany istniejącego stanu rzeczy. Ograniczył się jedynie do zaproponowania Spółdzielni, aby ta przekazała na jego majątek sieć wodociagową, której notabene Spółdzielnia nie jest właścicielem, o czym Dostawca wiedział w chwili składania swojej oferty.

Za uciążliwy warunek umowy należy uznać każdy warunek oznaczający dla jednej ze stron ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Przy okazji udowadniania tej przesłanki należałoby zbadać, czy przedsiębiorca działający w warunkach efektywnej konkurencji byłby w stanie wynegocjować kwestionowane postanowienia umowy. W niniejszej sprawie uciążliwość warunku umowy dla Spółdzielni przejawia się w tym, że została ona obciążona obowiązkiem zapłaty za całość wody, która przepłynęła (i została zmierzona) poprzez wodomierz główny, która jednocześnie zaspokaja potrzeby innych podmiotów, a nie tylko Spółdzielni. W związku z takim postanowieniem umowy Spółdzielnia została obciążona: po pierwsze obowiązkiem dokonywania odczytów podliczników u innych podmiotów (zamontowanych na przyłączach do poszczególnych budynków), a następnie wystawiania na tej podstawie faktur. Po drugie na Spółdzielnię przeniesione zostało również ryzyko odmowy dokonania zapłaty przez podmioty, które korzystają z wody dostarczanej przez Dostawcę, za którą wcześniej zapłaciła Spółdzielnia. Stąd Dostawca znalazł się w uprzywilejowanej sytuacji - nie ponosi kosztów dokonywania rozliczeń zużycia wody, nie jest również dotknięty ryzykiem niewypłacalności (opóźnień w płatnościach) za dostarczaną wodę. Z tego też względu Spółdzielnia uiszczając należność za całość wody, która przepłynęła poprzez wodomierz główny pozbywa się części swoich

środków finansowych, jednocześnie nie mając pewności, kiedy i w jakiej mierze zostaną one jej zrekompensowane przez inne podmioty korzystające z dostarczonej wody. Z takim ryzykiem (niepewnością) powinien liczyć się podmiot, dla którego dostarczanie wody jest przedmiotem zawodowej działalności, natomiast obciążanie nim Spółdzielni jest bezprawne, tym bardziej, że Dostawca posiada nad nią przewagę kontraktową.

Należy ponadto zwrócić uwagę, że począwszy od 1.01.2000r. zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 8 stycznia 1993r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 11, poz. 50 z późn. zm) dostawa wody z sieci i beczkowitzami została opodatkowana podatkiem od towarów i usług (VAT). W związku z narzuceniem przez Dostawcę Spółdzielni obowiązku dokonywania rozliczeń z tytułu dostaw wody z innymi podmiotami (ZU-H „HONORATA” Sp. z o.o. i NSW S.A. KWK „Ziemowit”) po stronie Spółdzielni powstał obowiązek dokonywania rozliczeń w zakresie podatku od towarów i usług. Jak wskazała Spółdzielnia, prowadząc działalność w zakresie gospodarki zasobami mieszkaniowymi jest ona ustawowo zwolniona z rozliczania podatku VAT naliczonego z należnym. Dlatego też wymuszona na Spółdzielni przez Dostawcę konieczność dokonywania rozliczeń z tytułu dostaw wody, jest dla niej uciążliwa i powoduje po jej stronie powstanie dodatkowych obowiązków, a tym samym i kosztów (konieczność przeszkolenia osób w zakresie rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług). Ponadto zgodnie z art. 27 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.) na Spółdzielnię przeniesiona została odpowiedzialność za nie pobranie podatku lub pobranie podatku w wysokości niższej od należnej oraz za nie wpłacenie w terminie pobranych podatków z sankcjami wynikającymi z w/w ustawy. Stąd też nie można zgodzić się z twierdzeniem Dostawcy, że obowiązek rozliczania podatku VAT przez Spółdzielnię stanowi dla niej jedynie trudność natury technicznej, a nie merytorycznej. Powyższy obowiązek stanowi dla Spółdzielni znaczną uciążliwość wynikającą wyłącznie z faktu narzucenia jej przez Dostawcę wody.

Osiągane przez podmiot gospodarczy stosujący praktykę monopolistyczną z art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy antymonopolowej nieuzasadnione korzyści są odpowiednikiem uciążliwych warunków umów narzuconych kontrahentowi w relacjach ekwiwalentności wzajemnych świadczeń uczestników umowy. Nieuzasadnione korzyści określają sytuację korzystniejszą od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. W sprawie będącej przedmiotem postępowania, nieuzasadnione korzyści osiągane przez Dostawcę polegają na tym, że rozliczając się tylko z jednym odbiorcą za całość wody dostarczonej również innym podmiotom korzystającym z wody, nie ponosi kosztów dokonywania rozliczeń z innymi podmiotami, a przede wszystkim ryzyka niepłacenia lub nieterminowego dokonywania płatności przez odbiorców wody oraz ewentualnych kosztów dochodzenia należności za wodę już dostarczoną (koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego). Jak już wspomniano wcześniej Dostawca prowadząc profesjonalnie działalność w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków powinien mieć na uwadze występowanie ryzyka niepłacenia lub nieterminowego dokonywania płatności przez kontrahentów za zrealizowane dostawy. Przedsiębiorstwo może w różny sposób zabezpieczać się przed takimi sytuacjami, nie może jednak nadużywając swojej pozycji na rynku, przenosić tego ryzyka na inne podmioty (Spółdzielnię).

Spełnione zostały zatem wszystkie przesłanki konieczne do stwierdzenia, że Dostawca narusza swoim postępowaniem art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów w ten sposób, że nadużywa pozycji dominującej na rynku poprzez obciążenie Spółdzielni kosztami wody dostarczanej innym odbiorcom, na podstawie odczytu wodomierza zamontowanego na granicy własności sieci należących do niego i NSW S.A. „KWK „Ziemowit”.

Z uwagi na powyższe orzeka się jak w sentencji.

Zgodnie z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1999r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 7, poz. 55), niniejsza decyzja została podpisana przez Dyrektora Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach.

Od niniejszej decyzji stronom służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral